

ZDRAVÍ JAKO PŘEDMĚT ZÁJMU EKONOMICKÉ TEORIE

- *Ekonomie je věda o tom, jak společnost využívá omezené zdroje k produkci statků a jak je rozděluje mezi různé skupiny. (Samuelson)*
- *Ačkoliv rozhodnutí o zdraví jsou obtížná, k alokaci zdrojů - výběru mezi alternativním použitím fondů - dojít musí. Ekonomická analýza může být užitečná pro systematicčnost a logiku tvorby takových rozhodnutí. (Stiglitz)*

Ekonomie zdravotnictví

- Mikroekonomická disciplína, vznik v 50.létech
- Analyzuje chování jednotlivých ekonomických subjektů v souvislosti s poskytováním a užíváním zdravotnických služeb, tedy definuje charakteristiky trhu se zdravotnickou péčí, analyzuje jeho případná selhání a uplatňuje na podmínky zdravotnických služeb tradiční metody ekonomické analýzy
- Typické oblasti: růst nákladů na zdravotní péči; alokace prostředků; struktura, efektivnost a kvalita zdravotnických služeb
- Etické a technické námitky proti používání metod ekonomické analýzy v odvětví zdravotnictví
  - Zdraví je tak důležitou veličinou, že nemůže být posuzováno ekonomickými kritérii
  - Možnost definovat výsledný produkt odvětví je omezená

Ekonomická podstata zdravotnických služeb

- Je zdraví statek?
- Jsou zdravotnické služby veřejným (kolektivním) statkem?

=> nemateriální smíšené statky, v jejichž způsobu produkce, rozdělování a spotřeby v různých zemích hraje poměrně významnou roli stát, resp. veřejný sektor

Důvody státních zásahů

- Nerovnost v příjmech
- Specifika trhu zdravotnických služeb
  - Povaha poptávky
  - Povaha nabídky
  - Očekávané chování lékařů
  - Nejistota výsledného produktu
- Tržní selhání
  - Nedokonalá informovanost
  - Omezení konkurence
  - Externality
  - Kolektivní statky

Rozdíl mezi dokonale konkurenčním trhem a trhem ve zdravotnictví

Standardní trhy

- Mnoho prodávajících
- Firmy podnikající pro maximalizaci zisku
- Homogenní komodity
- Dobře informovaní kupující
- Přímé platby spotřebitelů

Trh zdravotnických služeb

- Omezený počet nemocnic
- Většina nemocnic je neziskových
- Heterogenní komodity
- Neinformovaní kupující
- Pacienti obvykle hradí pouze část nákladů přímo

Hodnocení zdravotnických služeb

- zda je konkrétní služba **účinná** ve smyslu zlepšení zdraví pacientů (medicínský aspekt)
- zda je poskytována humánním způsobem, jinými slovy, nakolik zdravotní péče uspokojuje "spotřebitele" (zde se nejedná zdaleka jen o medicínský aspekt, ale i o pohodlí, přístup lékaře k pacientovi apod.)
- zda jsou služby poskytovány způsobem, který odpovídá ve společnosti převládajícímu chápání spravedlnosti (aspekt sociální)
- Ekonomická efektivnost

=>CÍLE SE DO JISTÉ MÍRY VYLUČUJÍ

Efektivnost ve zdravotnictví

- Ekonomická efektivnost ve zdravotnictví znamená, že jednotlivé volby mezi cíli a mezi alternativními způsoby jejich dosažení jsou činěny tak, aby bylo dosahováno maximálního celkového prospěchu z disponibilních zdrojů dané společnosti.
- Metodou dosažení takto chápané efektivnosti je ocenění relativních přínosů a relativních nákladů různých možností

Hodnocení zdravotní péče a ekonomická efektivnost

